

1926 THÁNG 11 NGÀY 10
Năm mậu thân tháng 9 ngày 20
Xuất bản thứ ba, thứ năm, thứ bảy
Mua báo phải trả tiền trước
报社 - quán. Tờ soạn và
Bản tin lời rao.
Đường Lagondière, số 72
Giá vé: 500.
nơi in: SAIGON

PHÙ ĐỘNG NAM

HÌNH NHỎ DÂN DỘI VỚI

DEPOT LIBRAIRIE
MONSIEUR
Nº 9924

HỘI BÓNG CHÁNH PHÙ ĐỘNG-DƯƠNG

Nói qua chủ nghĩa thực dân.
Ông Louis Jolivet có đề lời rằng: Kể đi thực dân hết
sức tiêu pha thô sần vì sự xâm phi tàn, rồi lại tiêu diệt một
cách tàn nhẫn độc dân sinh trong xứ.

CUỘC VĂN-DỘNG NỮ-QUYỀN Ở CÁC NUỐC

Số báo trước em có nói Nữ-quyền xuất hiện trước hết ở nước Pháp đầu năm đại-cách-mạng 1789

Từ đây về sau, phụ-nữ các nước mới lần lần chịu ảnh hưởng do mà nỗi lòng phong trào « phụ-nữ văn-dộng » hang-hái như là từ khi Âu-châu tới giờ.

Nay em xin tiếp theo và bay tớ sự văn-dộng Nữ-quyền, danh-sách các nhà nữ ảnh-hưởng chủ-trương cho cuộn tân-hòn ấy.

Nữ-quyền văn-dộng trước nhất ở Pháp, Anh và Mỹ và nước này cách-mạng chính trị sớm hơn hết. Quan-chủ đỗ rồi, thì Anh lập chính-quyền, Mỹ lập liên-hợp, còn Pháp và Mỹ thì lập thành chính-thì cộng-hòa.

Trong xã-hội đồng thời lấy theo chính-thì dân chủ và tư-tiếng bình-dâng tự-do, nên dân-bà cũng là dân-phái có quyền như dân-nữ, được tuyển-cử nghị-viện, tham-dự chính-trị.

Nước Anh thi Nữ-quyền tiến bộ hơn cả, vì có dân-bà nhiều hơn dân-ông. Đầu thế-kỷ 17, dân-bà vẫn còn ngu-dot, không biết hạnh-phúc của đời mình là gì. Sau nhò có Nữ-vương Anna lên ngôi, và ảnh-hưởng của hai nhà văn-el-Addison và Sterio nén cải-tục khinh-giá trọng-trai-một-bó. Từ đây dân-bà mới biết ham-văn-chương, mưu-sinh-kế, đến thế-kỷ 19 phụ-nữ mới kết-nhieu đoàn-thì văn-học.

Phụ-nữ nước Anh đầu-bé có tư-tưởng xã-hội. Vô sau như sách « Nữ-quyền Biện-hộ-luận » của bà Wollstonecraft, nên sự văn-dộng tham-chính càng ngày càng kịch-lịch, bê-sinh-hoạt càng ngày càng mó-mang. Bao nhiêu đạo đức tập-quán cũ phản-biệt nam-nữ đều tiêu-đuợt, mà tư-tưởng tự-do bình-dâng đều truyền-bá rộng-rã.

Sau khi chiến-tranh ở Grimée thi Nữ-quyền đã thấy tiến-bó lâm.

Bấy-giờ công-việc trong xã-hội phần-nhiều đều do một tay dân-bà. Các biện-nữ văn-hàn có danh-sút trong cuộc văn-dộng Nữ-quyền như là bà Brontë, Elliot, Browning, đều chiếm địa-vị tối cao trong văn-hoc-sử không kém gì dân-ông.

Năm 1867 ở Manchester, Londres, Edinburgh, phát-sinh nhiều đoàn-thì phụ-nữ tham-chính.

Qua năm 1870, thi các hội-hè, báo, sách, do dân-bà chủ-chương rất nhiều. Như là hội « Toàn-quốc phụ-nữ tuyển-cử » do vị-vọng-nhanh của nhà kinh-tế-học Phde-tân-Bắc chủ-truong, chủ-nghia bà là chủ-nghia hòa-blanh. Hội « Phụ-nữ xã-hội chính-trị » thi là Pankhurst phu-nhanh làm-thông-soát — Tư-tưởng của phu-nhanh rất kịch-lịch nên thường hay phản-dot với hội « Toàn-quốc » Phụ-nữ Tuyển-cử.

Vị-vọng-nhanh phụ-nữ tham-chính nước Anh, thô-lực thô-hỗng lâm, là từ khi đảng-tự-do lâm-tổ-chức nỗi-cá.

Năm 1908 một phần phụ-nữ hiếp-nhau lập dân-hội « Phù-phụ-nữ tham-chính » do Hán-phù-le-nữ-al-lâm-linh-tu, v... v...

Đến năm 1914 thi Nữ-quyền văn-dộng một ngày một mạnh-núi, thô-lực một ngày một khoáng-trường. Từ đây trong cả nước Anh dân-bà đều quyền-lợi chính-trị đồng-dâng với dân-ông.

Mỹ-quốc — Phụ-nữ nước Mỹ thi sự văn-dộng tham-chính cũng như nước Anh. Năm 1917 thi được quyền-tuyển-cử.

Bên phải dân-ông ở Nữ-Unc-euc-luc phân-dot nỗi-quyền.

Bạn phu-nữ trai bao-làm thất-bại, thô-mà khí khai-cang-hang, nhốt-tâm-cang-sot.

Và sau đó có máy chém-tán-tru ma dâng-phu-nữ được thắng-lợi.

Sự văn-dộng nữ-quyền ở Mỹ được thành-công là nhờ-thực-công của hai đoàn-thì lâm ở Mỹ là hội « Quốc-gia phụ-nữ tuyển-cử quyền » (Association nationale américaine du suffrage des femmes) và đảng « Toàn-quốc phụ-nữ » (Parti féministe national.)

Nga-la-Tu — Ở nước Nga thi không có sự văn-dộng Nữ-quyền. Vì nước Nga thuộc về giao-áp vò-đàn, dân-bà cũng như dân-ông, đều lo toan phản-dâng đỡ cáo-gia-cấp vò-đàn được cầm quyền và văn-dộng nỗi-mong lâm, nhưng cũng có thô-giả là có phản-hor cáo-nghị-viện kia.

Trên các nghị-viện này, có Hội đồng Chánh-phủ lùi lùi hòn hít.

Chánh-phủ Cai-trach-nhiệm của Chánh-phủ là lãnh-dâng lâm của dân-dâng làm-việc cho lợi ích của dân-dâng. Cai-trach cũ theo theo chương-trình không-hợp với trình độ tiến-hóa của Thuộc-địa, nên Chánh-phủ có lập-trường mới. Bữa thứ hai, 5 thay-quan Thượng-tho Thuộc-địa Lé-đông Berid (Léon Perrier) chủ tọa cuộc lò khai-trường, có dạo-diễn vào nỗi-rằng « vận-mang tương-lai của nước Pháp là do nó các Thuộc-địa của Pháp ». Nếu vận-mang Thuộc-địa nguy-thi Pháp cũng nguy-tho.

Có ông khác lại nói rằng: « Thuộc-địa Đông-Dương là cái vò-đàn để nuôi Mẫu-quốc là nước Pháp. »

Chúng tôi cũng biết vậy.

ĐẤT VIỆT QUỐC

PHÁP-QUÁC

Lễ khai Trường Thuộc-địa mới

Ở Pháp có lập-trường dạy người dâng-bâ làm-tham-biến ở các Thuộc-địa. Cai-trach cũ theo theo chương-trình không-hợp với trình độ tiến-hóa của Thuộc-địa, nên Chánh-phủ có lập-trường mới. Bữa thứ hai, 5 thay-quan Thượng-tho Thuộc-địa Lé-đông Berid (Léon Perrier) chủ tọa cuộc lò khai-trường, có dạo-diễn vào nỗi-rằng « vận-mang tương-lai của nước Pháp là do nó các Thuộc-địa của Pháp ». Nếu vận-mang Thuộc-địa nguy-thi Pháp cũng nguy-tho.

Có ông khác lại nói rằng: « Thuộc-địa Đông-Dương là cái vò-đàn để nuôi Mẫu-quốc là nước Pháp. »

Chúng tôi cũng biết vậy.

NGA-LA-TU

Chánh-phủ Sô-viet cho người ngoại-quốc vào khai-khẩn-dân-diễn trong nước

Chánh-phủ Sô-viet sẽ tuyển-bé cho Vạn-quốc biết rằng kẻ từ đây người ngoại-quốc được phép đem của-tiền vò-đàn Rút-xi mà mang-rong rãy. Trung-dâng Rút-xi con-nhiều chỗ hoan-nhàn, mà dâng-lợi-thi-nhau, nên ai có dem-vốn vò-má khai-phâ-và-thời được Chánh-phủ mang-on-lâm, và sẽ được trọng-dâng-bé bao-hiệp kinh-hanh.

Mỗi năm dân-dâng-thó không-biết-máy-chém-triệu-bé, một-tay Chánh-phủ cầm-lây mà xài, nếu Chánh-phủ có quyền coi-nhó viêc tiều-phí đồng-tiền của dân-trao cho Chánh-phủ Thế-mà Chánh-phủ không-chó. Nghị-công-là-dót.

Mỗi năm dân-dâng-thó không-biết-máy-chém-triệu-bé, một-tay Chánh-phủ cầm-lây mà xài, nếu Chánh-phủ có quyền coi-nhó viêc tiều-phí đồng-tiền của dân-trao cho Chánh-phủ Thế-mà Chánh-phủ không-chó.

Vì biết-vậy, nên Nghị-viện Annam, và bao-chương Annam dù mồi-miêng cao-ca, mà không-thấy Chánh-phủ dâng-vò-đàn-thi-nhau.

Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annам) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá-xâ-dâng-dâng cho dân-dâng-bé. Chánh-phủ (vắng-rằng-dân-Annam) là không-có-dân-thì, không-lo-viêc quan-hộ cho nô-vô; không-hộ cho bao-thì-cá-quyền-rông-của-mỗi-người. Nếu-mày-ông-hội-dòng-Annam, và mày-ở-báo-Annam yêu-cầu-sự-sứa-dôi-hội-dòng-Chánh-phủ và các-hội-dòng-cá

Giải cầu đố

Cầu đố của Bồn-bảo dâng dù sáu
ky, nay xin giải ra đây cho chư độc
giả biết:

Phái cát giấy như bình dưới đây
một dung.

Máy vi sau này giải trung cầu
đố:

Nguyễn-vân-Nam Postes T. T.
Bacieu. Trung hưng nhứt.

NƠI TÌNH CHUA TRÀI

(NGHỆT-TÌNH TIỀU-THUYẾT)

Tác giả : NGUYỄN-THỊ QUÁC-HOA
(Cẩm trích sao nguyên bản)

(tiếp theo)

VIII. — Hi vọng thành ra khôn-sầu

Xin chép nguyên tập-thơ ấy ra đây

• Vì chẳng duyên-nợ ba-sinh,
• Lam chi dem thời khuynh-
thành trên người».

NGUYỄN DU

Bạn phương trời ôi!

Nhó nhau không biết làm thế nào,
thuong nhau không biết làm thế
nào, uồng-cuồng viết mấy trang
này, người chung-tinh tất cung biếu
cho tám lóng khôn-sầu vậy.Hanoi, le 7 September 1947.
TRẦN NHẬT-DUẬT

« bao giờ cũng là sự cảm động
của tám lóng anh, trái tim anh
còn nhạy, tình anh còn dày,
Đều đó quyết-nhiên là phải thế,
Nay anh yêu em mà chưa hợp
được, vì thế mà đau lòng, lật cả
thế mà sung-sướng, anh không
hết hối-hận.

« Anh lại nghiêm rẳng, yêu-
thương là thản-dịu, có yêu-
thương mới có sự là: người đã
đỗ, tri đã khác, mà từ biết cuộc
đời như ý-vi.

« Em Liên-Huynh rất yêu-quí,
Thơ của em tôi tay anh giàu
tác anh sốt rát. Tay tay anh
chưa xem mà đã mừng rở, mừng
rở quá mà như nhí người. Đẹc
qua mẩy hông thì càng cảm-
động, Em ôi! đít-tinh là sung-
sướng, đít-tinh là khôn-sầu, đít-
tinh là thản-thinh, đít-tinh là
ma-quí. Khôn-hay sung, ma-
hay quí, anh cũng chả thiệt;
anh chỉ lấy hết sức óc của mình
mà nghĩ, thời sự yêu thương

« Phản anh là nam-tử đầu sao
càng là nam-tử, dù cường nghị
mà chịu nhảng nỗi khôn-thống;
anh chỉ lo cho em phản gáy
thiếu-niên, xa-xuôi cách-trò,
lòng sao an lòng được, rồi ai an-

nhủ, vớ-vô em bấy giờ?
Thơ của em rõ là tám lóng em.
Có như thế anh mới biết công-
phu em chờ đợi, tám lóng em
thần-thức, em thật đáng trân-
 trọng muôn-vạn.

« Anh xem đùa thời tuy một cõi
cách mà lòng đã gần, tuy xa-
xuôi non-nước, song em đã hiểu
anh còn hơn là ai hiểu anh, xa-
cách mà gần-gũi, anh mang và
cõi em.

« Em chỉ đọc có quyền » Tình-
Thiền-Nhân» mà đã thấu-đạo
lòng anh rồi, lạ thay! đít-tinh
thật là thản-dịu.

« Em đó mà hiểu rẳng, lòng
anh là lòng hay cảm, cảm với
em cõi, một cõi-người; em
không nói rõ, song anh lượng
xét cõi đoán được. Vì anh
không hiểu được em như thế,
thời sao đang với tám cõi-tinh
quí-hữu của em?

« Em đã xét đoán được tám
lòng của anh, em lại là một

hội một thuyên với anh nha. Vì
em cõi như anh hay xúc-cđm
và thô-tinh mà không thô-không
khô-thống bl-ai được.

« Tánh tình giống, tri-thức hợp,
và đời đều có thường!

« Đời nam, nữ như thô mà
không sum họp cùng nhau, thời
sau cho hiệp lễ Trái. Trái đã
định cho hai giống đồng thính
đồng khí phái thường-yêu nhau!

« Em oil Hai ta yêu nhau, trong
nhau, chia nhau, tám-tinh ấy
biết đến bao giờ cho hết? —
Vì sao mà anh yêu em? Anh
yêu em mà anh yêu thế nào? —
Và yêu mà trân-trọng em thế
não?

« Anh từng nói rõ lòng anh,

nhưng ngày giờ gặp gỡ còn
chưa tới, mà bạn chon trời lại
thôn-thinh ngai-ngang. Càng
yêu, càng ngai, càng ngai càng
bi-quan. Anh biết như thế cho
nên anh bình-tinh nói rõ, xin
em biết cho lòng anh, em an-

long thi au-mỗi vai da.
« Đời đều giao-thập với em, là
nhó-thơ của em rõ là tám lóng em
và hồn-nhân cõi cõi, anh nem
rồi thời bl-ai rõ tám-tinh am nhau
ngày hôm nay. Anh biết cho
nên anh yêu, em oil chờ trách
anh: sự yêu-thương đó anh
không thể không có được, vì ta
17, 18 tuổi tôi này, anh vẫn
khoa-khai cho được người tri-
kỷ. Em đã biết rằng, tri-kỷ khô
tim, tri-âm khô gáy, thời em
chờ phản anh.

« Bởi người con gi đầu-dòn

bằng dung-rồi một mình trên
đường cay đắng mà bên cạnh
không có bạn long? Bởi người
con gi sung-sướng hơn là bước
trên thô-lộ, khi ngón cánh hoa
đẹp mà khen dồi, thời bạn bè
cạnh-cùng nức-nở cười, khi ném
vì cay chưa mà nhún mặt, thì
bạn tri-kỷ cõi cõi minh mà thanh-
thò và đưa tay vuốt-va an-nết?

(Còn nữa)

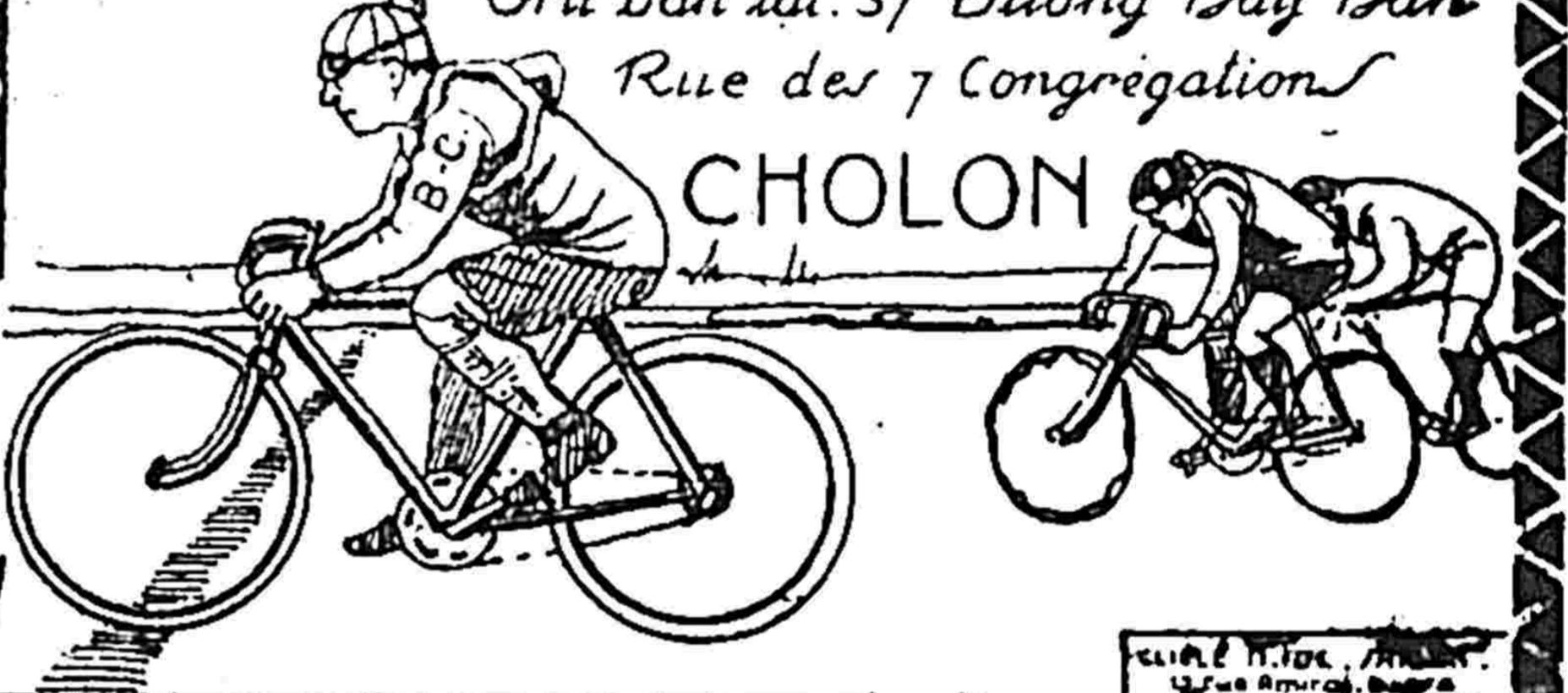
BECCE SPORT

CHÚA CỦA CÁC HIỆU XE ĐUA
chè riêng cho người Anhnam dùng

chủ nhơn: B. CANCELLIERI

Trữ-hán tại: 37 Đường Bay Ban
Rue des 7 Congrégations

CHOLON

DOI CHO ROI

Tiệm báu Hột xoàn FRANCOIS-SU đã dọn lại sô 68 góc đường Bd. Bonnard và Filippi gần chợ mới Saigon, nơi nhà thương thi ngó xéo qua, gần nhà ngú Nguyễn-phong-Canh (chỗ căn nhà của Đô-văn-Mười bán hàng lúc trước).

Sáng diệp khai trương M. FRANCOIS-SU hạ giá hột xoàn rất rẻ nội trong 2 tháng.

THỜI SỰ

SAIGON

Con chết không chôn

Linh-tuân-canh có gặp cái thay
của một đứa con trai chúng 4 tháng
con khôn-trú, nằm tại miếng đất
trống, gõ lõi kín đáo và trên mình có
một đồng bạc thiệt.

Chá là cha mẹ không dù tiền chôn
và không có ngày giờ để khai-tử,
vì dù 1 đồng bạc cho ai có gặp thi
lamin phuoc chon giuim.

Chết trót

Con gái ông Trương-Văn-Kiên tên
là Trương-thi-Bảy, 12 tuổi, lở chôn
và xuống kinh cầu-dura chết đầm.

CHOLO

Nghèo quá phải tự vận
Bữa 5 tay, 8 giờ tối, 4-xăm Ông-
Phiếu 31 tuổi, uống & phien- mà tự
vận, vì nghèo khôn-biến hoạn, không
ai nuôi dưỡng.

Linh bdt

Mấy lúc sau nay, ở Cholon có xảy
ra nhiều việc lợn xộn, như là trộm
cướp, dân chém v.v. nên linh-mật-
thám quyết đị bắt cho được bọn
gian-ác.

Đêm hôm kia, linh đón mấy tên
dương mà xét giấy người qua lại.
Sáu trăm người bị bắt giấy, 150
bị cầm-lại.

TRÀ VINH

Bị bắt

Nguyễn-van-Muôn, lãnh-tru 40
đồng bạc của Thị-Báu rồi trốn-mất.

CÀMAU

Gian bdt
Mấy người khách-trú kẽ tên sau
này bị giải tỏa vì dùng cán-gian mà
buôn-bán: Trần-Quan ở Tân-Hung;
Vượng-gia, Ngô-gia-Thanh, Ma-Hung
Lý-Vinh, ở Hung-my, Trịnh-Loại ở
Hung-long.

SÓC TRĂNG

Cướp bùn ngày

Cô Lương-thi-Tú 26 tuổi, gốc ủ
Bãi-xáu, nửa đường bị tên Cao-men

lại lấy một cái giấy thuế tên tên
khác mà dùng như của mình mới
bị bắt giải-tos.

.

RẠCH GIA

Vượt ngục

Thầy André Francois Trần-vân-
Liêng dán tay ở Rạch-gia, bị tòa
buộc tội bán-súng-lậu, nón-bị giám
tại-khâm Rạch-gia, mỗi bữa có đem
cơm-tay cho ăn, có cho vợ và thăm
thông-thâ dâ trao cho 3 trăm đồng
bạc.

Đêm 28 rạng-mặt 29 tháng 10,
mười-một giờ khuya, quâc-kham-vô

chặn đường đánh mà giật vàng-vàng.
Thị-Tú kêu cứu, có người đi xe hơi
ngang đó, nghe là ngừng lại rượt bắt
được tên Cao-men. Sơn-Liêng 18 tuổi
ở Sóc-trăng.

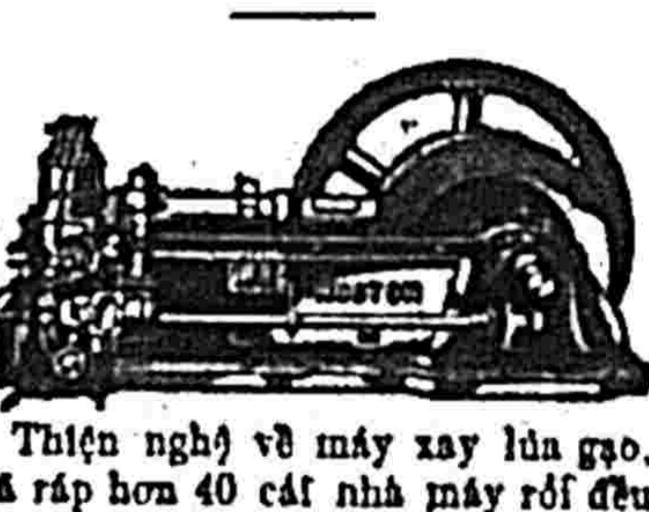
Sáng ra tòa biết là mưu kế của
Thầy Liêng, nên cho lính di kiêm.

Thầy Liêng nhảy lên xe-hơi của
người ta mà chạy qua Long-xuyên.

Linh lấy xe rượt theo gần Bình,
thầy Liêng tặc-dén, nhảy qua
đường mà nấp. Linh vò ý, chạy
thẳng qua O-mon. Thầy Liêng lén
xe chạy trở-lại, một hồi bị lính trò-
lại theo kip, thầy bỏ xe xuôi-xuống
kinh, lính nhảy theo mà bắt không
được vì trời tối. Đến nay cũng chưa
thấy ở đâu.

Nhà nổi ông quản-kham-dông
tòng mà thả-thay ra.

NGUYỄN-VĂN-CHỐC

38, Rue Amiral Courbet -
SAIGON

Thiên-nghệ về máy xay lúa gạo,
đã ráp-hơn 40 cái nhà máy rõ đều
đứng-vừa-long-quí-khách.

Máy xay chạy bằng moteur dầu
Mazout hay là máy lúa-chum-trâu,
lớn-nhỏ dù kieu, mua bán thật-thâ,
bảo-kiết gạo không-nát và không
hở, giá-phai-chảng.

Chàng đờ Trương-Nhị mới chia
nói-thay với tôi rằng và cung
lịnh Tả-thanh-Long chôn một
người bị giết Tả-thanh-Long cho
và 8 lượng bạc. Mà một mình và
lâm-không-nỗi, nên kêu-tôi-phụ
giùm và chia cho tôi 3 lượng.

Tôi-đi-ngoài ham-tiền bắc-nên
không-ké-phái-quay-gi-nửa-cù
vàng-lời-theo và tôi-một-chỗ-kia,
cô-bọn-gia-nhóm-của-Tả-thanh-
Long-chê-đến. Chàng-nó-thay

đầu-tới-tôi-bên-giao-cái-thay
cho chàng-tôi-dem-chôn-ở-nơi
miếng-dất-hoang-kia, thô-nên
tôi-một-biết-mà-dem-rồi-trên-cái
thay-mất-này. Ảy-vậy-tôi-thết
tôi-bây-nay, Ảy-vậy-tôi-thết
tôi-bây-nay, Ảy-vậy-tôi-thết

Banh-Công nghe xong tí-nghĩ
(còn nữa)

— Tôi-này, lại-còn-thêm
một-cái-ân-mạng-nhà-dây. Ta
tôi-day-chông-bao-lâu-mà-gặp
nhieu-đều-cam-go-như-đây. —
Nghĩ-rồi-bên-hồi-tiếp:

— Mì-cù-khai-thết-di, cù-là-ta
dung-chỗ-cho-duyet, Ảy-chỗ-cái
thay-của-người-giết-kia-ở-dâu?

— Bán-lô-gia-việc-đó-thết-tôi

không-hiệu, cù-cái-thay-tôi-chôn

đô-tôi-cùng-không-hiệu-kia-đi-rồi-bị

ai-giết.

Đang-khi-ván-dập-phân-ván,

bóng-ở-ngoài-có-một-người-chen

cù-nói-lòn-rằng:

HỒNG-KIỀU.

Banh-Công nghe xong tí-nghĩ

(còn nữa)

Banh-Công Án

HỘI THỦ BÀY

Xứ đại-trung, Bao-Anh tò chon-tinh
Sáp diệu-ké, Tả-Khuê đèn-tiếc

(tiếp theo)

— Banh lô-gia-khô-hom-tôi
nghe-một-trận-giờ-trót-thôi-xây
quanh-minh-tôi-một-khô-rồi-tan
mất. Tôi-đò-trò-đi-thì-tôi-ngã-mé
mất. Tôi-sang-tôi-một-kêu-thêm-là
người-lại-cái-cái-chỏi-nắng-dặng
chỗ lô-gia-khô-khán-ngh-nhément. Lôi
thết-khai, ngay-cái-xin-lô-gia
mình-xé.

Banh-Công là người thông
minh-trí-huệ, đoán-việc-như

thần, vừa nghe qua lôi-khai, biết
Bao-Anh đết-dêu-mị-mông-khai
đôi, bèn-nết-quân-bao-danh-nhà.

Quân-nha-dịch-và-danh-20
trong-thì Bao-Anh-chia-không
thấu, kêu-la-xin-dé-cho-và-khai
thết. Banh-Công-tray-khen ngưng
tay-lại.

Bao-Anh-khai:

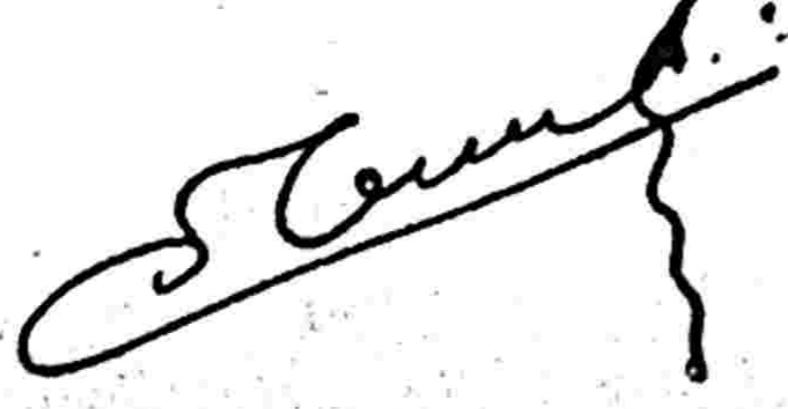
— Tại-sao-mi-biết-có-cái-tù-thi
kia-mà-toan-thay-dôi?

— Ảy-là-sự-bất-đắc-dĩ-vì-sự
tôi-mà-tôi-phải-làm-lieu-vay,tôi
cù-xin-lô-gia-dung-thù.

Banh-Công-khai:

— Tôi-đi-ngoài-ham-tiền-bắc
ruyu-mà-làm-hai-việc-cù. Nhàn
bà-mồng-9-tháng-nâm-tôi-danh
bạc-tại-quân-ruyu-kia, thua-hết
bốn-mươi-mấy-dồng. Dương-lúc
tâm-thần-tôi-bản-logn, ở-ngoài
cù-người-kêu-tôi-và-bão-tôi
di-theo. Tôi-tưởng-ai-dâu-là, tê
ra-càng-là-một-bọn-thù-thần-men
là-Truong-Nhị. Tôi-tới-khác-vân
và-mỗi-nồi-nhỏ-bão-tôi-theo-phép
lực-với-và-chôn-một-người-mỗi
chết. Tôi-bên-nghe-lôi-theo-và
tôi-ruynh-hou-của-Tả-thanh-Long.

Xuất bản 10.000 tờ.

gethining